

103/2009. (VIII. 5.) FVM rendelet

Hatályos: 2014.04.11 -

103/2009. (VIII. 5.) FVM rendelet

a Káli védett eredetű borról

A szőlőtermesztésről és a borgazdálkodásról szóló 2004. évi XVIII. törvény 57. § (1) bekezdés *i*) és *t*) pontjában kapott felhatalmazás alapján – a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter feladat- és hatásköréről szóló 162/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. § *a*) pontjában meghatározott feladatkörben eljárva – a következőket rendelem el:

A Káli védett eredetű borok típusai

1. § (1) A „Káli” védett eredetű borok típusai a következők:

- a) „Káli” bor,
- b) „Káli Királyi” bor,
- c) „Káli Királyi Főbor”.

(2) Az (1) bekezdésben felsorolt megnevezések kizárólag a rendelet előírásai szerint termelt borok címkéjén tüntethetők fel.

I. Fejezet

A KÁLI VÉDETT EREDETŰ BOROK ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI

A szőlő származási helye

2. § A Káli védett eredetű bort csak Balatonhenye, Kővágóörs, Köveskál, Mindszentkál, Monostorapáti, Monoszló, Salföld és Szentbékál szőlő termőhelyi kataszterének I. osztályba sorolt, a Földmérési és Távérzékelési Intézet (a továbbiakban: FÖMI) által lehatárolt és a Földrajzinév-bizottság által meghatározott névvel ellátott dűlőiben, a legalább 300 kataszteri pontot elérő, legalább 130 m tengerszint feletti magasságban fekvő ökotópok területén művelt szőlőültetvényeken termelt szőlőből lehet készíteni.

Szőlőtermesztés

3. § (1) A 2009. július 31. előtt telepített ültetvények esetében Káli védett eredetű bor a bármilyen tőkesűrűség esetén, valamint a következő művelésmódok alkalmazásával termelhető:

- a) egyes függöny,
- b) Sylvóz vagy moser-magaskordon,
- c) casenave,
- d) guyot,

- e) közép magas kordon, vagy
- f) két világos rügyű bakművelés.

(2) A 2009. július 31. után telepített ültetvények esetében a magas művelésű és a hektáronként 4000-nél kevesebb szőlőtőkét tartalmazó szőlőültetvényekben Káli védett eredetű bor nem termelhető.

(3) A tőkehiány mértéke nem haladhatja meg:

- a) 0–19 éves ültetvény esetén a 10%-os,
- b) 20–39 éves ültetvény esetén a 15%-os,
- c) 40 évnél idősebb ültetvény esetén 20%-os

mértéket.

(4) A Káli védett eredetű bor egészséges, illetőleg tőkén töppedt, vagy nemes rothadáson átesett aszúsodó, illetőleg aszúsodott szőlőszemekből állítható elő.

A szőlő minősítése

4. § (1) A szőlő minősítését a Balaton-felvidéki Hegyközségi Tanács (a továbbiakban: Hegyközségi Tanács) Minősítő és Eredetvédelmi Bizottsága (a továbbiakban: MEB) végzi.

(2) A 11. § (1) bekezdése szerinti bejelentés alapján a hegybíró rendszeresen, továbbá a szüreti szemlén a MEB 1 tagjával és a Hegyközségi Tanács titkárával együtt köteles ellenőrizni a rendelet előírásainak betartását. Az ellenőrzésekről jegyzőkönyv készül, mely tartalmazza a termelő és a szőlőterület azonosító adatait, a tőkeszámot, a szőlőtermés mennyiségét, a refraktométerrel vagy próbaszürettel megállapítható cukortartalmat, a szüretelt szőlő minőségének leírását és a szemle időpontját. A jegyzőkönyv alapján a hegybíró szüreti igazolást állít ki. A rendelet szabályainak való meg nem felelés esetén az adott borra vonatkozó igazolás nem adható ki.

A szőlőfeldolgozásra és a borászati technológiára vonatkozó szabályok

5. § (1) A szőlő feldolgozását a szüret napján el kell kezdeni, és a feldolgozást a Káli eredetmegjelölés használatára nem alkalmas szőlőtől elkülönítetten kell végezni.

(2) A szőlőfeldolgozás, érlelés és palackozás a 2. §-ban meghatározott települések területén kizárólag a borászati hatóság által engedélyezett, az illetékes hegyközség által kataszterbe sorolt borászati üzemekben, más boroktól kezelésükben, tárolásukban és nyilvántartásukban megbízhatóan elkülönítetten történhet.

(3) A feldolgozó írásbeli kérelmére a Hegyközségi Tanács engedélyezheti a 2. §-ban felsorolt településeken kívül a Balatoni borrhíó területén történő szőlőfeldolgozást és borkezelést.

(4) A lehatárolt termőhelyen kívüli palackozást, annak megkezdése előtt 5 munkanappal be kell jelenteni a Hegyközségi Tanácsnak.

A Káli védett eredetű borok minősítése

6. § A 11. § (2) bekezdése szerinti bejelentés alapján a hegybíró és a MEB 1 tagja, a palackozás megkezdése előtt mintát vesz, amelyről mintavételi jegyzőkönyvet készít, és az ellenmintát lepecsételve a hegyközségi tagnál hagyja. A MEB az érzékszervi minősítést a bor származási bizonyítvány kiadásának feltételeként végzi el. A MEB a sikeres minősítést követően a bormintát hitelesíti és kiadja a minősítést igazoló jegyzőkönyvet is, mely a forgalomba hozatali engedély kiadásának feltétele.

Forgalomba hozatal és jelölés

7. § (1) Káli védett eredetű bort kizárólag üvegpalackban lehet forgalomba hozni. E rendelkezés alól kivételt képez, ha a termelő saját pincéjében, helyben fogyasztásra értékesíti az általa termelt védett eredetű bort.

(2) A Káli védett eredetű borok címkéje kiegészülhet a *mellékletben* meghatározott ábrával, amely a címke alsó harmadában, illetőleg önálló címkeként helyezhető el.

(3) A Káli védett eredetű borok címkéjén:

a) településnév csak abban az esetben tüntethető fel, amennyiben a bor 100%-ban az adott településen termelt szőlőből készült, illetve

b) borvidéki dűlő csak abban az esetben tüntethető fel, amennyiben azt a FÖMI lehatárolta, és a bor 100%-ban az adott dűlőben termelt szőlőből készült.

(4) A Káli védett eredetű borok jelölése kiegészül a minősítési kategória nevével.

II. Fejezet

A KÁLI VÉDETT EREDETŰ BOROK TÍPUSAIRA VONATKOZÓ KÜLÖNÖS SZABÁLYOK

„Káli” bor

8. § (1) A borkészítéshez felhasználható fajták köre:

a) fehér borok esetében: budai, bakator, juhfark, cserszegi fűszeres, chardonnay (kereklevelű), furmint (szigeti), hárslevelű, kéknyelű, kövérszőlő, olaszrizling (nemesrizling), rajnai rizling, Irsai Olivér, ottonel muskotály, sárga muskotály (muscat lunel), sauvignon blanc, szürkebarát (pinot gris), pinot blanc, piros tramini, rizlingszilváni, rózsakő, zenit, zeusz, zöldveltelíni,

b) vörös és rozé borok esetén: cabernet franc, cabernet sauvignon, kékfrankos, merlot, pinot noir, portugiser, kadarka, zweigelt és syrah.

(2) A borkészítéshez felhasználható szőlő termésmennyisége nem haladhatja meg a hektáronkénti:

a) 85 hektolitert fehér- és rozéborok esetén,

b) 70 hektolitert vörösborok esetén.

(3) A bor természetes alkoholtartalma legalább:

a) 10,60 térfogatszázalék fehér- és rozébor,

b) 12,08 térfogatszázalék vörösbor esetén.

„Káli Királyi” bor

9. § (1) A borkészítéshez felhasználható fajták köre:

a) fehér borok esetében: chardonnay (kereklevelű), furmint (szigeti), juhfark, kéknyelű, olaszrizling (nemesrizling), sárga muskotály (muscat lunel), szürkebarát (pinot gris), piros tramini, zenit, zeusz és zöldveltelini,

b) vörös és rozé borok esetén: cabernet franc, cabernet sauvignon, kékfrankos, merlot, pinot noir, syrah és zweigelt.

(2) A borkészítéshez felhasználható szőlő termésmennyisége nem haladhatja meg a hektáronkénti:

a) 55 hektolitert fehér- és rozéborok esetén,

b) 50 hektolitert vörösborok esetén.

(3) A bor természetes alkoholtartalma legalább:

a) 12,83 térfogatszázalék fehér- és rozébor,

b) 13,59 térfogatszázalék vörösbor esetén.

(4) Rozé- vagy vörösbor esetén a bor készítéséhez az (1) bekezdés *b)* pontjában meghatározottak közül legalább két fajtának a borát fel kell használni.

(5) A bort a szüret időpontjától számított legalább 1 évig kell érlelni, hogy hagyományos zamata, érlelt jellege kialakuljon.

„Káli Királyi Főbor”

10. § (1) A borkészítéshez felhasználható fajták köre: chardonnay (kereklevelű), furmint (szigeti), juhfark, kéknyelű, olaszrizling (nemesrizling), sárga muskotály (muscat lunel), szürkebarát (pinot gris), piros tramini, zenit, zeusz és zöldveltelini.

(2) A borkészítéshez felhasználható szőlő termésmennyisége nem haladhatja meg a hektáronkénti 35 hektolitert.

(3) A bor természetes alkoholtartalma legalább 16,66 térfogatszázalék.

(4) A bort a szüret időpontjától számított legalább 2 évig kell érlelni, hogy hagyományos zamata, érlelt jellege kialakuljon.

III. Fejezet

A KÁLI VÉDETT EREDETŰ BOROK NYILVÁNTARTÁSÁNAK ÉS ELLENŐRZÉSÉNEK SZABÁLYAI

Bejelentések

11. § (1) Az a termelő, aki Káli védett eredetű bort kíván előállítani, e szándékát minden év július 31-ig köteles írásban bejelenteni a hegybírónak. A bejelentés új hegyközségi tag esetén a tevékenység megkezdésekor kötelező. A bejelentésben fel kell tüntetni az érintett szőlőültetvény:

a) helyét (település, dűlő és helyrajzi szám),

b) nagyságát,

c) fajtáját, valamint

d) a termelni kívánt bortípus nevét.

(2) A Káli védett eredetű bor palackozására irányuló szándékot a palackozást megelőzően 5 munkanappal írásban be kell jelenteni a hegybírónak. A bejelentésnek tartalmaznia kell a palackozandó bor:

a) típusát és

b) mennyiségét (hektoliterben).

(3) Az (1) és (2) bekezdésben meghatározott bejelentéseket a hegybíró 2 munkanapon belül továbbítja a MEB részére.

(4) Káli védett eredetű bor csak az (1) és (2) bekezdésben meghatározott bejelentések megtétele esetén hozható forgalomba.

Nyilvántartási, adatszolgáltatási kötelezettségek

12. § (1) A Káli védett eredetű borok termeléséhez kapcsolódó, más jogszabályokban nem szabályozott, a szőlőre és borra vonatkozó kötelező iratok:

a) jegyzőkönyv a szüreti helyszíni szemléről, benne a termelő, a szőlőterület azonosító adatai, a tőkeszám, a becsült termés mennyisége, a refraktométerrel vagy próbaszürettel megállapítható cukortartalom, az egészségi állapot, a szemle időpontja, a hegybíró aláírása,

b) jegyzőkönyv a palackozásról, benne a termelő adatai, a bor kategóriájának megnevezése, a palackozott mennyiség, a szemle időpontja, a hegybíró aláírása,

c) igazolás a MEB szüreti minősítésének eredményéről, amely a szüreti jegyzőkönyv alapján tartalmazza a védett eredetű bor típusának megnevezését és annak mennyiségét literben,

d) igazolás a MEB palackozás előtti minősítésének eredményéről, amely tartalmazza a védett eredetű bor kategóriájának megnevezését és annak palackozható mennyiségét.

(2) Az (1) bekezdés a)–d) pontjában meghatározott nyilvántartásokat a bor termelője köteles megőrizni, azokat külön kérésre a hegybíró, valamint a MEB számára bemutatni.

Jogkövetkezmények

13. § (1) Azt a hegyközségi tagot, akiről az ellenőrzés során kiderül, hogy a Káli védett eredetű borok előállítására vonatkozó szabályokat nem tartotta be, a hegybíró 8 napon belül – határidő kitűzésével – határozatban szólítja fel a jogellenes magatartás megszüntetésére, illetve a jogsértés kiküszöbölésére.

(2) Amennyiben a hegyközségi tag az (1) bekezdésben meghatározott felszólításnak határidőben nem tesz eleget, vagy a jogsértés nem küszöbölhető ki, a jogsértő 2 évig nem kaphat Káli védett eredetű borra származási bizonyítványt.

Záró rendelkezés

14. § Ez a rendelet a kihirdetését követő első napon lép hatályba. A rendelet előírásait először a 2010/2011 borászati évben szüretelt szőlőből készült borokra kell alkalmazni.

15. §¹ Jelen rendeletben foglaltak a 2012. augusztus 1-jét megelőzően szüretelt szőlőből készült borok esetében alkalmazandók.

Melléklet a 103/2009. (VIII. 5.) FVM rendelethez

A Káli védett eredetű borok köremlémája

1. A köremléma megnevezései *Monotype Corsiva* betűtípus 12-es betűméretével írandók az emblémára.

2. Az embléma színe fekete, „Káli Királyi” bor és „Káli Királyi Főbor” esetén arany.

¹ A 15. §-t a 39/2014. (IV. 8.) VM rendelet 10. §-a iktatta be.